



■ Internationell Kvinnokonferens

Ingår i Inspiration Latinamerika

10-11 oktober, 2009

Rinkeby, Stockholm

Konferensdokumentation *VIF*

Deltagande demokrati - Kvinnors frigörelse



Makten över sitt eget liv - unga kvinnors kamp och organisering

Medverkande	Hajer Anaya, Ung Vänster, Sverige Phuti Joyce Tsipa, Sydafrikas ungtkommunistförbund, YCLSA Racha Nasreddine, Libanons demokratiska ungdomsförbund
Samtalsledare	Hanna Löfqvist
Rapportör	Marita Engström

Hanna Löfqvist: Vilka är de största problemen för unga kvinnor i ert land? Hur organiserar ni er för att lösa dessa frågor? Nämn ett exempel på lyckat arbete med att organisera kvinnor för att ta makten över sitt eget liv.

Hajer Anaya: Alla kvinnoproblem i samhället kommer från patriarkatet. Det finns en illusion om att Sverige skulle vara jämlikt. Och det är det på många sätt. Vi är stolta över jämställdheten vad gäller representationen i parlamentet, men det säger inte mycket om vardagslivet för unga kvinnor. Vi bor i ett motsägelsefullt samhälle. Makt och tid går till männen samtidigt som kvinnor blir beskyllda för att inte ta utrymme. Man är dömd om man gör det, och dömd om man inte gör det. Vissa uttryck för mäns förtryck av kvinnor är starkare än andra. Till exempel sexualiserat våld, ett begrepp där mycket ingår. Det sexualiserade våldet påverkar vardagen, 46 procent av alla kvinnor i Sverige över 15 år har utsatts för hot, våld eller sexövergrepp. Detta leder till en "normaliserad rädsla" som man inte pratar om, men som styr över kvinnors möjligheter och begränsar.

Kvinnor har gemensamma intressen och gemensamma erfarenheter. Det största vi försöker göra är att skapa systemskap i olika former. Separatistiska platser där vi kvinnor har utrymme och tid att sätta agendan och skapa mål för vad vi tycker är viktigt. Ung Vänster organiserar tjejer runt en medvetenhet om gemensamma problem. Det viktigaste exemplet på framgångsrikt arbete är feministisk självförsvar. Unga kvinnor får där lära sig att försvara sig mot mäns våld fysiskt. Men det höjer också möjligheten att försvara sig mentalt, man blir medveten om rätten till sin egen kropp och självförtroendet stärks.

Racha Naserddine: I Libanon finns flera olika religioner och diskriminering både på grund av religion och på grund av kön. Även ungdomar diskrimineras, de har inte rösträtt förrän vid 21 års ålder. Men vi jobbar på det och 2013 ska lagstiftningen ändras. Det största problemet i Libanon är sekterismen, eftersom det skapar uppdelningar mellan ungdomar i olika sekter och splittrar deras målsättningar. Det hindrar ungdomar från att enas i sina frågor.

Att vara ung och kvinna är att vara utsatt för dubbel diskriminering. På landsbygden finns starkare patriarkala strukturer och mansdominans, för det är vad deras religiösa böcker säger. Kvinnorna där är inte medvetna om sina rättigheter. Det är vanligt med månggifte och att män gifter sig med mycket unga tjejer. Om en man som är muslim till exempel fyller 50 år och vill ha en fru till, går han till en familj som har många tjejer, som ger honom en av sina tjejer. Det är ett stort problem för kvinnor.

I städerna finns naturligtvis också könsdiskriminering, som till exempel skönhetsideal och att kvinnor görs till sexobjekt. Men här är också kvinnor högre utbildade och mer organiserade. Ofta organiserar de sig genom att starta kvinnojourer och kvinnocenter. Det finns

många kvinnoorganisationer i Libanon, men få av dem är sekulära, många är direkt kopplade till en religion eller sekt. Det gör kvinnofrågan svag eftersom rörelsen blir uppsplittrad.

Libanons demokratiska ungdomsförbund stöttar flera kvinnoorganisationer, bland annat ett center för kvinnor som blivit utsatta för våld. Till exempel är jag aktiv i andra kvinnoorganisationer, jag hjälper dem bland annat att lobba. Det finns många diskriminerande lagar mot kvinnor i Libanon, till exempel kan kvinnor inte ge medborgarskap till sina barn, det är bara papporna som kan det. Nu försöker vi förändra det, det finns en lobbykampanj för det där kvinnoorganisationer kämpar tillsammans.

Vi i min organisation försöker införliva kvinnofrågor i våra strategier. Vi har inte en särskild kvinnoavdelning utan vi försöker ta in kvinnoperspektivet i allt vi gör.

Phuti Joyce Tsipa: Unga kvinnor i Sydafrika har rättigheter och frihet. Men det är samtidigt stor press, framförallt på kvinnor ur arbetarklassen. Och allra mest på svarta kvinnor, de är utsatta för tredubbelt förtryck.

HIV, arbetslöshet och fattigdom påverkar kvinnor på ett speciellt sätt. Tonårsgraviteter är ett allvarligt problem. Abort är i princip legalt, men man registreras och det finns brister i tillgången på sjukvård. Det finns inte heller utbildning och rådgivning om sex och samlevnad. Utbildning är som en handelsvara i Sydafrika, om man inte har pengar så får man inte utbildning.

Sexualiserat våld och hög kriminalitet gör tillvaron för unga kvinnor mycket otrygg. De kan inte vistas ute på offentliga platser. Jag kommer själv från en liten stad, där är det lite tryggare men ändå inte helt tryggt. Vid fyra-fem är det för sent att gå ut på gatan. Tänk dig att gå ut på kvällen klockan sju, glöm det. Men vi tar ju ändå vår chans, det är inte så att vi inte går ut. Men vi blir ju rädda, vi kan råka ut för saker, all sorts kriminalitet man kan tänka sig.

Det är lågt självförtroende bland kvinnor i Sydafrika. Vi har svårt att nå ut till kvinnor, särskilt de på landsbygden. Vi är stolta över att den sydafrikanska lagen är progressiv vad gäller HIV, tonårsaborter och utbildning. Men i Sydafrika har vi inte riktigt lyckats skapa program för att göra något åt detta i praktiken. Vi har riktat in oss på andra frågor som visserligen är viktiga, till exempel 50 procents representation. Däremot har jag inga succéberättelser eller lyckade exempel att berätta om när det gäller de här frågorna. Men en lyckad berättelse vi håller på att skapa är i alla fall ungomkommunisternas kampanj för att kvinnor på landsbygden ska ha tillgång till sanitetsprodukter och bindor.

Hanna Löfqvist: Nu ska vi prata om det globala problemet med sexualiserat våld mot kvinnor och de kommersialiserade skönhetsidealen, och det faktum att många kvinnor inte mår bra. Jag skulle vilja fråga om ni organiserar arbetet med de här frågorna i era organisationer?

Hajer Anaya: Det är ett stort problem eftersom det påverkar alla unga kvinnor. Vi har ett begrepp som kallas vardagsrädsla, som betyder att man har en rädsla varje gång man går ut från dörren, att något hemskt ska hända. Det är något man nästan kan röra vid och som alltid är närvarande. Om det är något som de tjejer jag håller självförsvarskurs för håller med om så är det den här rädslan, att alltid vara rädd för något man inte ser. Därför är det så viktigt med vårt arbete med självförsvaret där vi lär folk hur de kan försvara sig. Skönhetsidealen leder till dålig självkänsla och osäkerhet. Kvinnor har ingen makt över sin kropp, det är nästan som att någon tagit över dig. Det leder till ett mycket självdestruktivt beteende. Fler och fler unga tjejer mår dåligt. Vårt arbete i Ung Vänster handlar om att skapa en medvetenhet om det här, bland annat när vi är ute i skolor och pratar med unga kvinnor.

Racha Naserddine: I Libanon är det nästan samma sak som Hajer pratat om, när det gäller det dagliga sexualiserade våldet, ord man hör på gatan och så vidare. Gatuvåld mot kvinnor är ett problem. Men överlag pratar man inte om sexualiserat våld i Libanon, framförallt inte det som sker i hemmet. Detta är tabu även hos kvinnorna och de försöker hålla det hemligt. Dessutom har den religiösa strukturen och den manliga dominansen också en inverkan, de säger att det är okej och vi behöver inte prata om det här.

För oss som ungdomsorganisation har vi inte jobbat med det här tidigare. Det vi

försöker göra är att prata om det i vår organisation för att skapa medvetenhet. Men när vi prioriterar kvinnofrågor är frågan om våldet inte prioriterat.

Phuti Joyce Tsipa: När det gäller våld mot kvinnor finns organisering mot sexualiserat våld. Prostitution till följd av fattigdom är utbredd i Sydafrika. Kvinnosyn och attityder till kvinnors utseende är komplicerade frågor. Det jobbar vi med. Ungkommunisterna försöker få upp frågan om kvinnosyn på dagordningen. Vi har gjort många protester och marscher om olika fall. Till exempel var det en ung flicka som blev våldtagen av en taxichaufför när hon skulle gå hem. Som ung kvinna gäller det att ha rätt kläder, om hon har kort kjol så förlöjligar man henne. Den här taxichauffören kallade tjejen för ”hora”, slog henne och våldtog henne. Vi ungtkommunisterna stödjer drabbade kvinnor genom att skapa oljud eller att säga ifrån. Det finns få ställen man kan få hjälp, få kvinnojourer, särskilt på landsbygden. Många unga kvinnor är organiserade, men det finns mycket som måste göras mot det sexualiserade våldet.

Hanna Löfqvist: Alla vi organiserar oss, vi är feminister. Vad har ni stött på för problem i organisering av unga kvinnor, finns det hinder för att nå kvinnor?

Phuti Joyce Tsipa: Ja, det finns problem med att organisera unga kvinnor. I vissa län lägger vi ner mycket arbete men når ändå inte ut. Jag pratade om det här med lågt självförtroende, vi organiserar dem och då är med. Men det finns mycket kvar att göra för att verkligen översätta deras närvaro till kvalitativt och meningsfullt deltagande.. Självförtroendet är alltid ett problem när vi organiserar unga kvinnor.

Det är ett problem överhuvudtaget att få kvinnor att organisera sig. Men det är bättre bland unga. Ungkommunisterna har fler kvinnor som medlemmar än partiet, anledningen är att vi utformar kampanjer som unga kvinnor har lätt att identifiera sig med. Det handlar om deras liv, om tabubelagda frågor.

Racha Naserddine: Det är samma sak för oss, det är svårt att nå kvinnor på landsbygden. Trots insikten om de patriarkala strukturerna är det många som förlorat kampandan på grund av lågt självförtroende. Kvinnor säger ofta att de inte tror att de kommer att lyckas, de har ingen framtidstro, ingen tro på det vi gör och det de själva gör. Det kommer att vara en lång väg att gå. En bakomliggande faktor är bristen på utbildning, så det är viktigt att ge unga kvinnor utbildning så de får veta vad de har för rättigheter.

Hajer Anaya: Feministdebatten i Sverige är ett problem, vi upplever ett bakslag. Många unga kvinnor definierar sig inte som feminister. Många tycker att jämlikhet är bra, men tar inte in det personligt och ser inte att de själva påverkas av könsförtrycket. Bakslagen gör att den feministiska analysen behöver tydliggöras.

Fråga från publiken: Jag har en fråga till Racha, har ni pratat något om hedersrelaterat våld?

Racha Naserddine: Jag pratade om könsbaserat våld men hade inte tid att prata om hedersvåld, men det utövas i Libanon. Det vi kallar hedersbrott. Det sker mest på landsbygden och långt ifrån städerna. Män och pappor som dödar sina döttrar för att någon sagt att hon tittat på en kille i byn. Men det är som sagt bara på landsbygden.

Fråga från publiken: Feministen Pervin Ardalan var i Sverige och fick Olof Palme Priset för sin feministiska kamp i Iran. Hon sade att vi i den feministiska rörelsen är en viktig kraft för demokratin. Kan ni känna att er feministiska kamp är en viktig kraft för att utveckla demokratin?

Racha Naserddine: Ja, när kvinnor deltar i samhället så är det viktigt för demokratin. Det är vad jag menar när jag säger att vi försöker inte bara prata om kvinnofrågor, när vi pratar om sociala frågor tar vi också med kvinnoperspektivet.

Phuti Joyce Tsipa: Vi måste prioritera kvinnors frigörelse. Om man prioriterar kvinnofrågor kommer det att märkas att saker och ting börjar hända. ■